

1209.

Na osnovu člana 116 stav 4 Zakona o zdravstvenoj zaštiti* („Službeni list CG“, br. 91/25, 121/25 i 31/26) Ministarstvo zdravlja donijelo je

P R A V I L N I K O PRIPRAVNIČKOM STAŽU ZDRAVSTVENIH RADNIKA SA KVALIFIKACIJOM SREDNJEG OBRAZOVANJA

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom propisuje se način obavljanja pripravničkog staža, program osposobljavanja, način evidencije tog staža, plan i program praktičnog rada i obuke zdravstvenih radnika sa kvalifikacijom srednjeg obrazovanja, kao i obrazac i način vođenja pripravničke knjižice.

Zdravstveni radnici sa kvalifikacijom srednjeg obrazovanja

Član 2

Zdravstveni radnici sa kvalifikacijom srednjeg obrazovanja, u smislu ovog pravilnika, su: zdravstveni tehničar, ginekološko akušerski tehničar, farmaceutski tehničar, zdravstveno laboratorijsko sanitarni tehničar, fizioterapeutski tehničar, zubni tehničar i stomatološki asistent i kozmetički tehničar (u daljem tekstu: pripravnik).

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 3

Izrazi koji se u ovom pravilniku koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

II. NAČIN OBAVLJANJA PRIPRAVNIČKOG STAŽA I PROGRAM OSPOSOBLJAVANJA

Način obavljanja pripravničkog staža

Član 4

Prispravnički staž obavlja se pod neposrednim nadzorom ovlašćenog zdravstvenog radnika (u daljem tekstu: mentor), u skladu sa zakonom.

Prispravnik obavlja pripravnički staž u zdravstvenoj ustanovi u okviru radnog vremena te ustanove, u trajanju od 40 sati nedjeljno.

Prispravnički staž obavlja se u kontinuitetu, u trajanju od šest mjeseci.

Izuzetno od stava 4 ovog člana, u slučaju bolesti, odnosno drugih opravdanih razloga, obavljanje pripravničkog staža može se prekinuti.

U slučaju iz stava 5 ovog člana, pripravnički staž produžava se za onoliko vremena koliko je prekid trajao.

Ako zdravstvena ustanova, u skladu sa zakonom, u kojoj pripravnik obavlja pripravnički staž, ne ispunjava sve uslove propisane za obavljanje određenog dijela pripravničkog staža, pripravnik može biti upućen u drugu zdravstvenu ustanovu, u kojoj se taj dio staža može obaviti.

Program osposobljavanja pripravnika

Član 5

Pripravnički staž obavlja se po utvrđenom programu osposobljavanja kojim su predviđene preventivne procedure i vještine zdravstvene njege koje pripravnik treba da savlada u toku pripravničkog staža.

Pripravnici se sistemskim i organizovanim radom u toku trajanja pripravničkog staža osposobljavaju za samostalno obavljanje poslova iz oblasti zdravstvene zaštite i zdravstvene njege.

Rad u toku trajanja pripravničkog staža podrazumijeva praktični rad pripravnika, na poslovima koji se obavljaju pod stručnim nadzorom i instrukcijama mentora.

Zdravstvena ustanova, koja pruža zdravstvenu zaštitu u skladu sa zakonom, obezbjeđuje pripravniku da u toku pripravničkog staža ovlada materijom obuhvaćenom utvrđenim planom i programom praktičnog rada i obuke pripravnika (u daljem tekstu: plan staža i program staža).

III. PLAN STAŽA I PROGRAM STAŽA

Plan staža za zdravstvenog tehničara

Član 6

Plan staža za zdravstvenog tehničara sprovodi se u dva dijela, i to:

- 1) zdravstvena njega na primarnom nivou zdravstvene zaštite - tri mjeseca;
- 2) zdravstvena njega na sekundarnom, odnosno tercijarnom nivou zdravstvene zaštite - tri mjeseca.

Plan staža iz stava 1 tačka 1 ovog člana obuhvata rad sa izabranim doktorom medicine za odrasle, izabranim doktorom medicine za djecu i izabranim doktorom medicine specijalistom ginekologije, u trajanju od po jedan mjesec.

Plan staža iz stava 1 tačka 2 ovog člana obuhvata:

- 1) medicinsko-terapijske procedure u zdravstvenoj njezi, u:
 - internoj medicini - 20 dana,
 - hirurgiji - 20 dana,
 - pedijatriji - deset dana,
 - ginekologiji i akušerstvu - deset dana,
 - intenzivnoj njezi - 15 dana, i
 - zdravstvenoj njezi onkoloških pacijenata - 15 dana.

Program staža za zdravstvenog tehničara

Član 7

Program staža za zdravstvenog tehničara podrazumijeva da pripravnik u toku obavljanja pripravničkog staža treba da ovlada tehnikom praktičnog rada na sljedećim poslovima:

- 1) samostalno obavljanje opštih i specijalizovanih poslova zdravstvene njege;
- 2) primjena metoda i postupaka u cilju pružanja zdravstvene zaštite u nivou primarne, sekundarne ili tercijarne prevencije;
- 3) priprema materijala/instrumenata za sterilizaciju;
- 4) primjena metoda asepse i antiseptičnosti i rad u aseptičnim uslovima, a posebno sprečavanje bolničkih infekcija i AIDS-a;
- 5) prijem bolesnika na bolničko liječenje;
- 6) položaj bolesnika u postelji;
- 7) praćenje vitalnih parametara (temperatura, puls, TA, saturacija kiseonika);

8) upoznavanje sa medicinskom dokumentacijom koja se odnosi na zdravstvenu negu;

9) toaleta usne duplje, toaleta anogenitalne regije;

10) namještanje posteljnog rublja i prevencija dekubitusa kod određenih bolesti i stanja, prevencija pada, pravilno održavanje higijene, prohodnosti i pravilno postupanje sa AV kanilom, CVC-om i urinarnim kateterom;

11) priprema bolesnika za terapijske procedure;

12) pravilno sprovođenje klizme u dijagnostičke i terapijske svrhe, priprema bolesnika za dijagnostičke procedure;

13) transport bolesnika;

14) transport biološkog materijala i izlučevina;

15) preoperativna priprema i postoperativna njega;

16) njega bolesnika uz adekvatno praćenje realizacije sprovođenja ishrane kod hroničnih bolesnika;

17) upoznavanje sa primjenom principa ishrane bolesnih;

18) davanje terapije u zdravstvenoj ustanovi i u kućnim uslovima;

19) sprovođenje terapije (parenteralne i peroralne);

20) pravilno postupanje sa medicinskim otpadom;

21) sprovođenje higijensko-epidemioloških mjera;

22) vođenje medicinske dokumentacije i evidencija;

23) poštovanje etičkih principa i povjerljivosti ličnih podataka.

Plan staža za ginekološko akušerskog tehničara

Član 8

Plan staža ginekološko akušerskog tehničara obuhvata:

1) ginekološko akušerske procedure u primarnoj zdravstvenoj zaštiti - tri mjeseca;

2) ginekološko akušerske procedure u bolničkim uslovima - dva mjeseca;

3) ginekologija sa akušerstvom - jedan mjesec.

Program staža za ginekološko akušerskog tehničara

Član 9

Program staža za ginekološko akušerskog tehničara podrazumijeva da pripravnik u toku obavljanja pripravničkog staža treba da ovlada tehnikom praktičnog rada na sljedećim poslovima:

1) priprema potrebnog materijala, pribora i instrumenata za pripremu pacijentkinje za pregled i ginekološke intervencije;

2) kontrola vitalnih funkcija, sprovođenje terapije i uzimanje materijala za analize;

3) priprema pacijentkinje za operaciju i sprovođenje njege operisanih pacijentkinja;

5) prijem i trijaža trudnica;

6) praćenje stanja trudnice u sva četiri porođajna doba;

7) sprovođenje zdravstveno-vaspitnog rada sa trudnicom;

8) njega i kontrola trudnice kod patološke trudnoće;

9) sprovođenje svih higijensko-epidemioloških mjera i sprečavanje bolničkih infekcija;

10) pravilno postupanje sa medicinskim otpadom;

11) vođenje medicinske dokumentacije i evidencija;

12) poštovanje etičkih principa i povjerljivosti ličnih podataka.

Plan staža za farmaceutskog tehničara

Član 10

Plan staža za farmaceutskog tehničara sprovodi se u dva dijela:

- 1) u apoteci - pet mjeseci;
- 2) u bolničkoj apoteci - jedan mjesec.

Plan staža iz stava 1 ovog člana obuhvata:

- 1) farmaceutsku tehnologiju;
- 2) farmakognoziju;
- 3) farmakoterapiju lijekova u prometu;
- 4) dijetetske proizvode i medicinska sredstva u prometu.

Program staža za farmaceutskog tehničara

Član 11

Program staža za farmaceutskog tehničara podrazumijeva da pripravnik u toku obavljanja pripravničkog staža treba da ovlada tehnikom praktičnog rada na sljedećim poslovima:

- 1) u apoteci:

– izdavanje lijekova čiji je režim izdavanja bez recepta, medicinskih sredstava, dijetetskih suplemenata, kozmetičkih proizvoda, kao i drugih proizvoda za unapređenje i očuvanje zdravlja,

– prijem lijekova, medicinskih sredstava, dijetetskih suplemenata, kozmetičkih proizvoda, kao i drugih proizvoda za unapređenje i očuvanje zdravlja, kao i provjere roka trajanja, provjere obezbijedenosti sertifikata, deklaracija i uputstava, pravilno čuvanje i skladištenje i defektiranje lijekova,

- obrada i priprema recepata za fakturisanje;

- 2) u bolničkoj apoteci:

– prijem lijekova, zavojnog materijala, sterilnih rastvora, sredstava za dezinfekciju, izdavanje lijekova, medicinskih sredstava, zavojnog materijala na osnovu trebovanja sa odjeljenja,

- podjela masti i infuzionih rastvora,

- kompjuterska obrada podataka,

- poštovanje etičkih principa i povjerljivosti ličnih podataka.

Plan staža za zdravstveno laboratorijskog sanitarnog tehničara

Član 12

Plan staža za zdravstveno laboratorijskog sanitarnog tehničara obuhvata:

- 1) medicinsku biohemiju - jedan mjesec;
- 2) mikrobiologiju sa parazitologijom - jedan mjesec;
- 3) imunoematologiju i transfuziologiju - jedan mjesec;
- 4) patologiju sa patofiziologijom - jedan mjesec;
- 5) epidemiologiju - jedan mjesec; i
- 6) higijenu - jedan mjesec.

Program staža za zdravstveno laboratorijskog sanitarnog tehničara

Član 13

Program staža za zdravstveno laboratorijskog sanitarnog tehničara podrazumijeva da pripravnik u toku obavljanja pripravničkog staža treba da ovlada tehnikom praktičnog rada na sljedećim poslovima:

1) uzimanje i prijem biološkog materijala od pacijenata, obilježavanje, priprema za rad biološkog materijala;

- 2) samostalno izvođenje povjerenih analiza;

- 3) upoznavanje sa osnovnim principima rada aparata na kojima izvodi analize;

- 4) upoznavanje sa procedurama rada u oblasti higijene i uzorkovanje materijala iz životne, radne i bolničke sredine;
- 5) pravilno odlaganje medicinskog otpada;
- 6) vođenje medicinske dokumentacije i evidencija; i
- 7) poštovanje etičkih principa i povjerljivosti ličnih podataka.

Plan staža za fizioterapeutskog tehničara

Član 14

Plan staža za fizioterapeutskog tehničara obuhvata:

- 1) uvod u masažu - 15 dana;
- 2) manuelnu masažu - jedan mjesec;
- 3) terapijsku masažu - jedan mjesec;
- 4) uvod u limfnu drenažu - 15 dana;
- 5) manuelnu limfnu drenažu - jedan mjesec;
- 6) aparaturnu limfnu drenažu - 15 dana;
- 7) parafino/peloido terapiju - jedan mjesec; i
- 8) hidroterapiju - 15 dana.

Program staža za fizioterapeutskog tehničara

Član 15

Program staža za fizioterapeutskog tehničara podrazumijeva da pripravnik u toku obavljanja pripravničkog staža treba da ovlada tehnikom praktičnog rada na sljedećim poslovima:

- 1) organizacija rada ustanove, odnosno jedinice za fizikalnu terapiju i rehabilitaciju;
- 2) rad u multidisciplinarnom timu;
- 3) vođenje medicinske dokumentacije;
- 4) poštovanje etičkih principa i povjerljivosti ličnih podataka;
- 5) upoznavanje sa tehnikama manuelne i aparaturne masaže;
- 6) ovladavanje tehnikama terapijske manuelne masaže, indikacijama i kontraindikacijama za primjenu masaže kod različitih bolesti i stanja;
- 7) ovladavanje tehnikama manuelne i aparaturne limfne drenaže, indikacijama i kontraindikacijama za primjenu limfne drenaže kod različitih bolesti i stanja;
- 8) ovladavanje tehnikom primjene parafino/peloido terapije, indikacijama i kontraindikacijama za primjenu parafino/peloido terapije kod različitih bolesti i stanja;
- 9) ovladavanje hidroterapijskim procedurama, indikacijama i kontraindikacijama za primjenu hidroterapijskih procedura kod različitih bolesti i stanja.

Plan staža za zubnog tehničara i stomatološkog asistenta

Član 16

Plan staža za zubnog tehničara i stomatološkog asistenta obuhvata:

- 1) dječiju i preventivnu stomatologiju - jedan mjesec i deset dana;
- 2) bolesti zuba - jedan mjesec i deset dana;
- 3) oralnu hirurgiju - jedan mjesec i deset dana;
- 4) ortopediju vilice - jedan mjesec;
- 5) stomatološku protetiku - jedan mjesec.

Program staža za zubnog tehničara i stomatološkog asistenta

Član 17

Program staža za zubnog tehničara i stomatološkog asistenta podrazumijeva da pripravnik u toku obavljanja pripravničkog staža treba da ovlada tehnikom praktičnog rada na sljedećim poslovima:

- 1) prijem pacijenata i pripremu za stomatološke intervencije;
- 2) priprema radnog mjesta za preventivne, profilaktičke, dijagnostičke i terapijske stomatološke procedure na odjeljenjima predviđenim planom pripravničkog staža;
- 3) priprema instrumenata, pribora, medikamenata i materijala za stomatološke intervencije na odjeljenjima predviđenim planom pripravničkog staža i asistiranje doktoru stomatologije za vrijeme izvođenja intervencija;
- 4) čišćenje i organizovanje radnog mjesta nakon stomatoloških intervencija;
- 5) dezinfekcija i čišćenje pribora i aparata;
- 6) dezinfekcija i sterilizacija instrumenata i materijala;
- 7) kontrola sterilizacije;
- 8) trebovanje i čuvanje instrumenata, materijala, medikamenata i potrebnog pribora i staranje o njihovom pravilnom korišćenju;
- 9) izrada jednodjeljnih livenih i fasetiranih krunica, djelimičnih krunica, inleja, nadgradnji, namjenskih krunica svih vrsta mostova;
- 10) izrada totalnih i parcijalnih proteza (klasičnih i skeletiranih proteza i retencionih elemenata), od anatomskog otiska do definitivne obrade i poliranja, kao i izrada svih vrsta reparatura parcijalnih i totalnih proteza;
- 11) izrada ortodonskih aparata, od sokliranja modela (izrade različitih ortodonskih kukica i opruga) do definitivne izrade sa ugradnjom elemenata;
- 12) vođenje administrativnih poslova vezano za medicinsku dokumentaciju i evidencije;
- 13) poštovanje etičkih principa i povjerljivosti ličnih podataka.

Plan staža za kozmetičkog tehničara

Član 18

Plan staža za kozmetičkog tehničara obuhvata:

- 1) kožu i bolesti kože - dva mjeseca;
- 2) medicinski pedikir i manikir - 15 dana;
- 3) higijenske i biološke tretmane lica - jedan mjesec;
- 4) kozmetoterapijske procedure za njegu tijela i kozmetoterapijska masaža tijela - dva mjeseca i 15 dana.

Program staža za kozmetičkog tehničara

Član 19

Program staža za kozmetičkog tehničara podrazumijeva da pripravnik u toku obavljanja pripravničkog staža treba da ovlada tehnikom praktičnog rada na sljedećim poslovima:

- 1) samostalno obavljanje terapijsko-estetskih procedura u području aplikativne kozmetike;
- 2) izvođenje dekorativnih kozmo-terapijskih procedura;
- 3) izvođenje terapijskih procedura u dermatologiji;
- 4) pozitivna socijalna komunikacija, timski rad i saradnja sa drugim zdravstvenim radnicima;
- 5) odlaganje medicinskog otpada;

6) vođenje medicinske dokumentacije i evidencija; i

7) poštovanje etičkih principa i povjerljivosti ličnih podataka.

IV. PRIPRAVNIČKA KNJIŽICA I DOSIJE PRIPRAVNIKA

Način vođenja i obrazac pripravničke knjižice

Član 20

U pripravničku knjižicu, koja se vodi za pripravnika, upisuje se datum početka i završetka pripravničkog staža, obavljanje praktičnog rada po oblastima i nivoima zdravstvene zaštite, odnosno zdravstvene njege što ovjerava mentor i direktor zdravstvene ustanove.

Ako u zdravstvenoj ustanovi iz člana 4 ovog pravilnika ne postoje uslovi za potpuno obavljanje staža po propisanom programu, datum početka i završetka djelova staža potpisuje mentor i ovjerava direktor zdravstvene ustanove u kojoj pripravnik obavlja određeni dio staža.

Na stranama koje su predviđene za podatke o praktičnom radu pripravnika, zdravstvena ustanova u kojoj pripravnik obavlja staž upisuje podatke o mjestu i nazivu zdravstvene ustanove, organizacionim jedinicama zdravstvene ustanove i vremenu trajanja praktičnog rada.

Na mjestu predviđenom za opis poslova mentor unosi podatke o poslovima koje je pripravnik upoznao kroz praktičan rad i po isteku vremena predviđenog za praktičan rad, upisuje opisnu ocjenu rada i ovjerava svojim potpisom.

Pripravnička knjižica vodi se na Obrascu koji čini sastavni dio ovog pravilnika.

Otvaranje dosijea pripravnika

Član 21

Zdravstvena ustanova u kojoj pripravnik obavlja pripravnički staž obrazuje dosije pripravnika, u koji ulaže karton koji sadrži opšte podatke o pripravniku i podatke o toku obavljanja pripravničkog staža koji su identični sa podacima u pripravničkoj knjižici.

Podaci iz stava 1 ovog člana obuhvataju podatke o:

- nazivu i sjedištu zdravstvene ustanove u kojoj je pripravnik započeo i završio obavljanje pripravničkog staža,
- datumu početka i završetka obavljanja pripravničkog staža,
- obavljanju pripravničkog staža po oblastima i nivoima zdravstvene zaštite,
- nazivu zdravstvene ustanove, kao i nazivu organizacione jedinice u kojoj je pripravnik obavio dio pripravničkog staža, kao i podatke o vremenu trajanja dijela pripravničkog staža,
- opisu poslova pripravnika, i
- znanju i vještinama koje je pripravnik savladao.

IV. PRELAZNA I ZAVRŠNE ODREDBE

Započeti pripravnički staž

Član 22

Pripravnicima koji su započeli obavljanje pripravničkog staža prije stupanja na snagu ovog pravilnika, pripravnički staž završiće se po osnovu Pravilnika o planu i programu praktičnog rada i obuke, obrascu i načinu vođenja pripravničke knjižice, sastavu ispitne komisije i načinu polaganja stručnog ispita zdravstvenih radnika, zdravstvenih saradnika-pripravnika sa višom i srednjom školskom spremom („Službeni list SRCG“, broj 24/91).

Prestanak važenja

Član 23

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o planu i programu praktičnog rada i obuke, obrascu i načinu vođenja pripravičke knjižice, sastavu ispitne komisije i načinu polaganja stručnog ispita zdravstvenih radnika, zdravstvenih saradnika-pripravnika sa višom i srednjom školskom spremom („Službeni list SRCG“, broj 24/91).

Stupanje na snagu

Član 24

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 5-040/26-2026/3

Podgorica, 13. maja 2026. godine

Ministar,
dr **Vojislav Šimun**, s.r.

**PRIPRAVNIČKA KNJIŽICA ZA ZDRAVSTVENE RADNIKE SA KVALIFIKACIJOM
SREDNJEG OBRAZOVANJA**

Strana 1.

Prezime pripravnika _____

(Očevo ime) i ime _____

Datum rođenja _____

Mjesto sticanja diplome _____

Država _____

Diplomirao/la _____

Naziv škole _____

Stečeno zvanje _____

Broj i datum izdate diplome _____

Naziv i mjesto zdravstvene ustanove _____

(M.P)

DIREKTOR

Stož započeo/la _____godine

Naziv i sjedište zdravstvene ustanove u kojoj je započeo pripravnički staž

(M.P.)

DIREKTOR

Stož završio/la _____godine

Naziv i sjedište zdravstvene ustanove u kojoj je završen pripravnički staž

(M.P.)

DIREKTOR

Naziv i sjedište zdravstvene ustanove _____

Naziv organizacione jedinice _____

Oblast pripravničkog staža iz plana i programa _____

Nivo zdravstvene zaštite _____

Trajanje obavljanja dijela pripravničkog staža od _____ do _____ godine

Opis poslova: _____

Znanje i vještine koje su savladane : _____

Opisna ocjena rada: _____

(Osposobljen/a za samostalan rad/nije osposobljen/a za samostalan rad)

Potpis mentora

(M.P.)

DIREKTOR

Pripravnički staž je obavljen u skladu sa Pravilnikom o pripravničkom stažu zdravstvenih radnika sa kvalifikacijom srednjeg obrazovanja ("Službeni list CG", broj)